

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1930 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § lagen den 4 juni 1913 (nr 159) angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning och lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 9 oktober 1914 (nr 422) angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor.

Genom en den 19 mars 1930 dagteknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 256, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1:o) Lag

om ändrad lydelse av 18 § lagen den 4 juni 1913 (nr 159) angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning.

Härigenom förordnas, att 18 § lagen den 4 juni 1913 angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning, vilket lagrum ändrats genom lag den 9 oktober 1914 (nr 423), skall i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

18 §.

Konungen må efter avtal med främmande stat och under förutsättning, att denna lämnar motsvarande skydd för svenska ursprungsbeteckningar, förordna, att de i 2—17 §§ upptagna bestämmelser skola med nedan i andra stycket omförmälda undantag äga tillämpning beträffande införsel i försäljningssyfte av vara, försedd med oriktig ursprungsbeteckning, genom vilken varan direkt eller indirekt angives vara frambragt eller tillverkad i den främmande staten eller å någon inom denna belägen ort, såframt icke den åsatta beteckningen en-

ligt handelsbruk endast tjäna att utmärka varans art (generisk beteckning) eller densamma åtföljes av en beriktigande uppgift av beskaffenhet, som i förordnandet angives.

Beslag å vara med utländsk ursprungsbeteckning skall endast äga rum efter angivelse eller om tullpersonalen finner uppenbart, att oriktig ursprungsbeteckning föreligger. Innan beslagtagen vara må av ägaren utbekommas eller genom det allmännas försorg säljas, skall varan, om den åsatta beteckningen icke utplånas, förses med sådan beriktigande uppgift, varom ovan nämns.

I överenskommelsen — — — stycke sägs.

2:o) Lag

om ändrad lydelse av 2 § lagen den 9 oktober 1914 (nr 422) angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor.

Häri genom förordnas, att 2 § lagen den 9 oktober 1914 angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Konungen äge med avseende å främmande stat förordna, att vad i 1 § första och andra styckena stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om beteckning, genom vilken, direkt eller indirekt, vara från Sverige eller från annan främmande stat än den, förordnandet avser, angives vara frambragt eller tillverkad i denna, eller vara från ifrågavarande stat angives vara frambragt eller tillverkad å annan inom denna belägen ort än den verkliga ursprungsorten, såframt icke beteckningen enligt handelsbruk endast tjäna att utmärka varans art eller densamma åtföljes av en beriktigande uppgift av beskaffenhet, som i förordnandet angives.

Angående beteckningar — — — är sagd.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej här nedan lämnas, hänvisa till de vid propositionen fogade protokollen.

Lagstiftningen mot oriktiga ursprungsbeteckningar.

1888 års förordning.

Den första svenska lagstiftning, som riktat sig mot det illojala bruket av oriktiga ursprungsbeteckningar å varor, innefattades i kungl. förordningen den 9 november 1888 angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning. Enligt berörda förordning skulle vara, som från utrikes ort för försäljning hit till riket infördes och å vilken vore anbragt namn å ort, fastighet, industriell anläggning eller näringsidkare inom Sverige eller annan beteckning, som gåve varan sken av att vara i Sverige tillverkad, vid införseln

tagas i beslag och dömas förbruten. Någon motsvarande bestämmelse för det fall att en vara, som hit till riket infördes, vore försedd med en beteckning, som felaktigt angäve ett utländskt land eller en utländsk plats som ursprungsland eller ursprungsort, återfanns däremot icke i berörda förordning.

Nyssnämnda förordning efterträddes sedermera av den nu gällande lagen 1913 års lag. den 4 juni 1913 angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning. Jämväl denna lag tar huvudsakligen sikte på oriktig *svensk* ursprungsbeteckning, med andra ord på det fall att vara, därå finnes anbragt beteckning, som giver varan sken av att hava frambragts eller tillverkats i Sverige, från utrikes ort hit till riket införes för försäljning. Sådan vara skall, förutom i vissa undantagsfall, enligt de närmare föreskrifter, som meddelas i lagens 2—17 §§, av tullpersonalen tagas i beslag vid införseln och därefter av generaltullstyrelsen förklaras förbruten, där ej den oriktiga ursprungsbeteckningen kan utplånas eller varan kan förses med en tydlig beteckning om att den är av utländskt ursprung. I dessa sistnämnda fall skall generaltullstyrelsen förelägga varuägaren att inom viss tid oskadliggöra den oriktiga ursprungsbeteckningen. Uraktlåter varuägaren detta, förklaras varan förbruten.

Till skillnad från 1888 års förordning innehåller emellertid 1913 års lag jämväl bestämmelser, som rikta sig mot illojalt begagnande av oriktig *utländsk* ursprungsbeteckning. Dessa bestämmelser innefattas i lagens 18 §. Där stadgas, i vad här är av intresse, att Konungen kan efter avtal med en främmande stat och under förutsättning av reciprocitet förordna, att lagens bestämmelser om beslag och förverkande av vara med oriktig *svensk* ursprungsbeteckning skola i huvudsak gälla även beträffande införsel av vara med sådan oriktig ursprungsbeteckning, varigenom varan felaktigt angives hava frambragts eller tillverkats i den främmande staten eller å någon inom denna belägen ort. (Exempel: Från Tyskland importerat och där tillverkat tyg angives vara av engelskt ursprung; från Birmingham inköpt stål angives vara tillverkat i Sheffield.) I ett par undantagsfall skall dock en sålunda felaktigt ursprungsbetecknad vara undgå beslag. Detta gäller, bland annat, om den å varan anbragta felaktiga ursprungsbeteckningen åtföljes av en beriktigande uppgift, som betager den felaktiga ursprungsbeteckningen dess verkan. Den beriktigande uppgiften skall emellertid vara av ett visst, i lagen bestämt innehåll. För den händelse varan felaktigt angivits hava frambragts eller tillverkats i den stat Konungens förordnande avser, skall sålunda den beriktigande uppgiften utmärka det verkliga ursprungslandet; och om varan, ehuru frambragt eller tillverkad inom det land förordnandet avser, felaktigt angives vara frambragt eller tillverkad å viss ort inom detta land, skall den beriktigande uppgiften utmärka den verkliga ursprungsorten.

De i 1913 års lag meddelade bestämmelserna mot bruket av oriktiga ursprungsbeteckningar blevo sedermera kompletterade genom införandet av lagen den 9 oktober 1914 angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor. Denna lags bestämmelser avse att förhindra att, sedan en utländsk vara väl inkommit

till Sverige, å denna vara, i avsikt att vilseleda ifråga om varans ursprung, anbringas beteckning, som giver den sken av att hava frambragts eller tillverkats i Sverige. För sådant förfarande ävensom för saluhållande av sålunda felaktigt ursprungsbetecknad vara stadgas straff, som under synnerligen försvarande omständigheter kan gå upp till fängelse i sex månader. Jämväl denna lags bestämmelser taga sålunda i första hand sikte på oriktiga *svenska* ursprungsbeteckningar. Men i likhet med 1913 års införsellag innehåller också 1914 års lag bestämmelser, som möjliggöra ingripande jämväl mot oriktiga *utländska* ursprungsbeteckningar. I sistnämnda lags 2 § stadgas nämligen, att Konungen kan med avseende å en främmande stat förordna, att stadgandena om ansvar för anbringande å utländsk vara av svensk ursprungsbeteckning och saluhållande av sådan felaktigt betecknad vara skola gälla jämväl anbringande å vara från Sverige eller annan utländsk stat än den förordnandet avser av beteckning, varigenom varan angives hava frambragts eller tillverkats i denna, eller å vara från den stat förordnandet avser av beteckning, som angiver felaktig ursprungsart inom denna stat, ävensom saluhållande av sådan felaktigt betecknad vara. Under samma förhållanden som enligt 1913 års lag medföra, att den oriktiga ursprungsbeteckningen icke skall föranleda beslag vid varans införsel, undantagas emellertid ansvarsbestämmelserna i 1914 års lag från tillämpning. Sålunda stadgas, bl. a., att lagens bestämmelser icke gälla, därest den oriktiga ursprungsbeteckningen åtföljes av en sådan berättigande uppgift, utmärkande det verkliga ursprungslandet eller den verkliga ursprungsarten, som enligt 1913 års lag medför, att en oriktigt ursprungsbetecknad vara vid införseln undgår beslag.

Madrid-konventionen.

De bestämmelser om möjlighet att ingripa mot bruket av oriktiga utländska ursprungsbeteckningar, som, enligt vad ovan anförts, intagits i 18 § i 1913 års lag och 2 § i 1914 års lag, hava tillkommit för att möjliggöra anslutning från Sveriges sida till den s. k. madridkonventionen den 14 april 1891 angående undertryckande av oriktiga ursprungsbeteckningar å handelsvaror. Bestämmelserna i de svenska lagarna hava också fått en lydelse, som överensstämmer med innehållet i konventionen, sådan denna lydte vid tiden för dessa lagars tillkomst.

Enligt artikel 1 i madridkonventionen skall varje vara, som bär en oriktig ursprungsbeteckning, varigenom ett av de kontraherande länderna eller en plats, belägen inom något av dessa, direkt eller indirekt angives såsom ursprungsland eller ursprungsart, tagas i beslag vid införsel till något av nämnda länder. Beslag skall likaledes verkställas inom det land, där den oriktiga ursprungsbeteckningen anbragts, eller inom det land, i vilket den med den oriktiga ursprungsbeteckningen försedda varan blivit införd. Därest lagstiftningen i något land ej medgiver beslag inom landet, skall sådant beslag ersättas med sådan talan och sådana medel, som det ifrågavarande landets lag i jämförbara fall tillförsäkrar landets egna undersåtar. — I enlighet med dessa bestämmelser hava huvudreglerna i 18 § av 1913 års och 2 § av 1914 års svenska lagar avfattats.

Enligt madridkonventionens artikel 3, sådan denna lydde före en vid en internationell konferens i Haag år 1925 beslutad ändring, varom nedan vidare förmäles, skulle konventionens bestämmelser icke utgöra hinder för att en säljare angåve sitt namn eller sin adress å varor, som härstammade från ett annat land än det, inom vilket varorna försålles; men skulle i detta fall adressen åtföljas av en noggrann och med tydliga bokstäver anbragt uppgift om det land eller den plats, där varorna tillverkats eller frambragts. — På grund av denna bestämmelse intogs i de båda svenska lagarna den ovannämnda bestämmelsen, att stadgandena om beslag och förverkande resp. ansvarspåföljd icke skulle gälla, därest den oriktiga ursprungsbeteckningen åtföljdes av en beriktigande uppgift, utmärkande det verkliga ursprungslandet eller, i visst fall, den verkliga ursprungsorten.

Som nyss antytts har emellertid madridkonventionens artikel 3 blivit till sitt innehåll ändrad vid konferensen i Haag år 1925. Ändringen är av den innebörd, att den ovannämnda, säljarens adress eller namn åtföljande uppgiften icke nödvändigtvis måste angiva det land eller den plats, där varorna tillverkats eller frambragts, blott uppgiften är tillräcklig för att utesluta varje miss-tag i fråga om varornas verkliga ursprung.

Sverige har hittills icke anslutit sig till madridkonventionen. Såsom av propositionen närmare framgår, är emellertid frågan om en sådan åtgärd från Sveriges sida nu aktuell. Efter det patent- och registreringsverket gjort framställning om vidtagande av åtgärder för ett tillträdande av konventionen, hava ett stort antal intresserade privata sammanslutningar ävensom kommerskollegium förklarar sig biträda framställningen. Chefen för handelsdepartementet har ock med hänsyn till vad i ärendet förekommit funnit sig böra biträda patent- och registreringsverkets hemställan om vidtagande av slutliga åtgärder för möjliggörande av Sveriges anslutning till konventionen.

Propositionen.

Med hänsyn till den ändring, som, enligt vad nyss nämnts, vid konferensen i Haag år 1925 beslutades i avseende å madridkonventionens artikel 3, har emellertid en anslutning till konventionen i dess i Haag beslutade lydelse ansetts vara betingad av att hithörande bestämmelser i de svenska lagarna i ämnet jämkades i överensstämmelse med den sålunda vidtagna ändringen. Det är åstadkommande av en sådan jämkning, som med förevarande proposition avses. Då emellertid icke alla de förutvarande signatärmakterna ännu biträde i Haag år 1925 beslutade ändringarna i konventionen och till följd därav konventionen i dess tidigare avfattning fortfarande gäller i förhållande till dylik stat, har åt den svenska lagstiftningen ansetts böra givas ett sådant innehåll, att Sverige skall kunna biträda konventionen såväl enligt den förra som enligt den nya lydelsen. De ändringar i 18 § av 1913 års lag och 2 § av 1914 års lag, som genom propositionen föreslås, innebära fördenskull, att den beriktigande uppgift, som för undvikande av beslag och förverkande resp. ansvarspåföljd skall åtfölja en oriktig utländsk ursprungsbeteckning, icke såsom enligt lagrummens nuvarande lydelse behöver noggrant och med tydliga bokstäver utmärka det verkliga ursprungslandet eller, i visst fall, den verkliga

ursprungsarten, utan skall det räcka med att uppgiften är av den beskaffenhet, Konungen i förordnandet med avseende å varje särskilt land bestämmer.

Utskottet. Utskottet har vid granskning av ifrågavarande lagförslag icke funnit anledning till anmärkning mot desamma och får fördenskull hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 april 1930.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, greve *Spens*, *Larson* i Lerdala, *Klefbeck*, *Anderson* i Hägelåkra, *Svenson* i Eskhult* och *Teodor Julin*;

från andra kammaren: herrar *Björkman*, *Lindqvist* i Halmstad*, *Lindley*, *Hedlund* i Östersund, *Johansson* i Brånalt, *Christenson*, *Olsson* i Rimforsa och *Rudén*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.